

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
HEMŞİRELİK UYGULAMALARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu yönergenin amacı, Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde yürütülen Uygulamalı Derslerin ve Klinik/Saha Eğitiminin esaslarını tanımlamak, sorumluluk ve yükümlülükleri belirlemektir.

a) Öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerilerini, ilgili hastane ve kurumlarda uygulayarak güçlendirmelerini sağlamak, karar verme becerilerini geliştirmek ve mezuniyet öncesi mesleki deneyim kazanmalarına olanak sağlamak,

b) Öğrencinin, edindiği teorik ve pratik bilgilerini, bireyin, ailenin ve toplumun koruyucu, tedavi ve rehabilite edici alanlarda sağlık bakım gereksinimlerini karşılamak için, hemşirelik bakımını planlama, uygulama ve değerlendirmede kullanabilmek,

c) Hemşirelik girişimlerini gerçekleştirme ve sonuçlarını değerlendirmede sorumluluk alabilmesini sağlamak,

ç) Sağlık hizmetlerinin sunulmasında sağlık ekibi içinde yer alma ve ekibin diğer üyeleri ile dayanışma içinde çalışabilmesini sağlamak,

d) Hemşirelik uygulamalarını mesleki standartlar doğrultusunda gerçekleştirebilme becerisini kazandırmaktır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge hükümleri, Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde yürütülen Uygulamalı Dersler ve Klinik/Saha Eğitimi ile ilgili hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğrenim Kanunu ve Süleyman Demirel Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim, Öğretim ve sınav yönetmeliği ile Yüksek Öğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen;

a) Hemşirelik Bölüm Kurulu: Hemşirelik Bölümünün öğretim üye / elemanlarından oluşan kurulu,

b) Uygulamalı Dersler (UD): Hemşirelik lisans programının ilk yedi yarıyılında, hemşirelik mesleği uygulaması için gereken mesleki bilinç ve deneyimi kazandırmak amacıyla yapılan teori ve uygulaması olan dersleri (Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği ile Hemşirelikte Yönetim),

c) Uygulamalı Ders Koordinatörü: Uygulamalı Dersin planlanması ve yürütülmesinden sorumlu öğretim üye/elemanını,

ç) Klinik/Saha Uygulaması (KSU): Uygulamalı dersin pratik/uygulama bölümünün başka bir kurumda öğretim elemanı/rehber hemşire gözetiminde öğrenciye yaptırılan uygulamasını,

d) Klinik/Saha Eğitimi (KSE): Hemşirelik lisans programının sekizinci yarıyılında, hemşirelik mesleği uygulaması için gereken mesleki bilinç ve deneyimi kazandırmak amacıyla yapılan uygulamayı,

e) Klinik/Saha Eğitimi Koordinatörü: Klinik/Saha Eğitiminin planlanması ve yürütülmesinden sorumlu öğretim üye/elemanını,

f) Klinik/Saha Eğitimi Komisyonu: Anabilim dalı başkanlarından oluşan ve Klinik/Saha Eğitimi Koordinatörüne bağlı olan öğretim üye/elemanlarını,

g) Birim/sorumlu Hemşiresi: Öğrencilerin uygulama yaptığı kurumlarda çalışan hemşireyi,

ğ) Klinik/Saha Öğretim Elemanı: Uygulamalı dersler ve Klinik/saha eğitimi için görevlendirilen, koordineli bir şekilde belirlenen uygulama alanlarında öğrenci hemşire ile birebir çalışmasını sağlayan, klinik uygulama hedeflerinin uygulanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu olan Hemşirelik Bölümü öğretim elemanlarını,

h) Sorumlu Rehber Hemşire: Dersin sorumlu öğretim üye/elemanı ile koordineli bir şekilde belirlenen uygulama alanlarında öğrenci hemşire ile birebir çalışan, klinik uygulama hedeflerinin uygulanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinden sorumlu olan kadrosu Sağlık Bilimleri Fakültesinde bulunan ya da fakülteye görevlendirilen en az lisans mezunu, en az bir yıl klinik deneyimli, tercihen lisansüstü derecesine sahip hemşireleri,

ı) Öğrenci: Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik

Bölümü öğrencilerini,

i) Rektör: Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörünü,

j) SBF: Sağlık Bilimleri Fakültesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulamalı Dersler ve Klinik/Saha Eğitimi ile İlgili Esaslar

MADDE 5 - (1) Öğrencilerin zorunlu KSE Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Müfredatı doğrultusunda yürütülür. Hemşirelik lisans programının ilk yedi yarıyılında zorunlu derslerinin tümünün devamını almış; Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği ile Hemşirelikte Yönetim derslerinden başarılı olan öğrenci sekizinci yarıyılıda KSE dersine kayıt yaptırmaya hak kazanır.

(2) Hemşirelik Bölümü tarafından UD ve KSE için uygulama alanları ile ilgili birimlerle protokoller hazırlanır ve program bu protokoller kapsamında yürütülür.

(3) Öğrencilerin uygulama yapacakları alanlar (Klinik / Saha) Anabilim Dalı Başkanı öğretim üye/elemanlarının önerileri ve Hemşirelik Bölüm Kurulunun kabul onayı ile belirlenir.

(4) Hemşirelik Bölümü Anabilim Dalı Başkanlıkları tarafından öğrenciler için KSU ve KSE dosyası hazırlanır.

(5) Klinik/Saha Eğitiminden, Klinik/Saha Eğitimi Koordinatörü sorumludur. Bu koordinatör, Klinik/Saha Eğitimi Komisyonu tarafından seçilir ve Hemşirelik Bölüm Kurulu Kararı ile yıllık olarak atanır.

Uygulamalı Dersler ve Klinik/Saha Eğitimi Dönemleri

MADDE 6- (1) Uygulamalı derslerin Klinik/Saha uygulaması, akademik takvim doğrultusunda ilk yedi yarıyılıda ilgili uygulama dersi için hafta içi günlerde gündüz mesai saatleri içerisinde klinik/kurumlara göre yürütülür.

(2) Klinik/Saha Eğitimi, akademik takvim doğrultusunda 8. yarıyılıda hafta içi ve hafta sonu günlerinde gündüz ve nöbet sistemine göre haftada 32 saat olarak yürütülür. Klinik//Saha Eğitimi, ilk haftadan başlayarak anabilim dallarının uygun gördüğü uygulama planı çerçevesinde klinik/kurumlara göre düzenlenir. Uygulama planında öğrencilerin çalışmaları, sekiz ya da on altı saat (klinik mesai saatine uygun), gündüz, gece ya da hafta sonları olabilir.

a) Hafta sonları çalışma ya da gece nöbeti olan kliniklerde;

1) Her öğrencinin uygulama süresince en az iki hafta sonu gündüz/gece çalışmasına (resmi tatiller hafta sonu gibi değerlendirilebilir),

2) Dönem boyunca hafta sonu dahil olmak üzere öğrencilerin gece nöbeti sayısına klinik sorumlusunun önerisi ile birlikte anabilim dallarının karar vermesine,

3) Nöbetlerin/çalışmaların olabildiğince eşit ve homojen dağılmasına, çalışmalar arasında 3–4 günden fazla ara bırakılmamasına, mümkün olduğunca öğrenme fırsatı yaratacak şekilde çalışmaların düzenlenmesine dikkat edilmelidir.

4) Öğrencilerin Eğitim ve etkinliklere zorunlu katılımları, çalışma saati dahilinde sayılmalıdır.

5) Öğrencilerin çalışma planı, kliniklerin uygunluğuna göre, “**akran eğitimi**” modelinden yararlanmayı sağlayacak şekilde birinci, ikinci ve üçüncü sınıfların dönem içi uygulamaları süresinde gündüz mesai saatleri arasında olabilir. Bu planlama, kliniklerin koşullarına göre Anabilim Daları tarafından yapılır.

Uygulamalı Dersler ve Klinik/Saha Eğitimi Uygulama Alanları

MADDE 7 - (1) Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğretim üye / elemanları tarafından uygun görülen Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğü; İl Sağlık Müdürlüğü; İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğüne bağlı kamu ve özel kuruluşlarda yapılır. Uygulamalı Dersler ve KSE yerleri, ilgili öğretim üye/ elemanınca seçilir ve planlanır.

Uygulamalı Dersler ve Klinik/Saha Eğitimi İçerikleri

MADDE 8 - (1) Klinik/Saha Uygulaması, Sağlık hizmeti veren kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda, öğrencilerin eğitimleri süresince kazandıkları bilgi ve becerileri gözlem ve uygulama ile sürdürdükleri çalışmaları içermektedir. Klinik/Saha Uygulamasında, ilk yedi yarıyılıda bulunan Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği ve Hemşirelikte Yönetim dersleri uygulamaları yer almaktadır. Klinik/Saha Uygulaması, öğrencinin aldığı mesleki derslerin içerikleri ile uyumlu olacak şekilde Anabilim Dalı Başkanı olan öğretim üye / elemanlarının önerileri doğrultusunda belirlenir.

(2) Klinik/Saha Eğitimi, Sağlık hizmeti veren kamu veya özel kurum ve kuruluşlarda, öğrencilerin eğitimleri süresince kazandıkları bilgi ve becerileri gözlem ve uygulama ile sürdürdükleri çalışmaları içermektedir. Klinik/Saha Eğitiminde, Hemşirelik Esasları, İç

Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği ve Hemşirelikte Yönetim dersleri uygulamaları yer almaktadır. Klinik/Saha Eğitimi içeriği, öğrencinin aldığı mesleki derslerin içerikleri ile uyumlu olacak şekilde Anabilim Dalı Başkanı olan öğretim üye / elemanlarının önerileri doğrultusunda belirlenir ve Bölüm Kurulu onayı ile ilan edilir. KSE dersi için öğrenciler, o yılki dersi alacak öğrenci sayısına göre eşit oranda kontenjan belirlenen ve yukarıda belirtilen sekiz anabilim dalından birini seçer.

Klinik/Saha Uygulama ve Klinik/Saha Eğitimi Devam Zorunluluğu

MADDE 9 - (1) Klinik/Saha Uygulamasında ve KSE’de devam zorunludur. Öğrenci her yarıyılıda akademik takvime göre en fazla %20 oranında devamsızlık kullanabilir.

Klinik/Saha Uygulama ve Klinik/Saha Eğitimi Değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Öğrenci KSU ve KSE süresince, sorumlu öğretim üye / elemanının önerisi doğrultusunda, yürüttüğü çalışmaları, tuttuğu kayıtları ve formlar klinik uygulama dönemi sonrasında öğretim üye / elemanına teslim eder. İlgili öğretim üye/elemanı dokümanları değerlendirdikten sonra öğrenciye teslim eder. Klinik/Saha Uygulaması ve KSE ile ilgili dokümanlarını teslim etmeyen öğrencilerin uygulamasına ilişkin değerlendirmede öğrenci başarısız olarak kabul edilir.

(2) Klinik/Saha Uygulaması ve KSE sırasında öğretim üye / elemanı tarafından tutulan kayıtlar, vaka / seminer sunumları, öğrencilerin klinik uygulama ile ilgili tuttukları dokümanlar değerlendirilir ve klinik uygulama notu yarıyıl içi notu olarak verilir.

(3) KSE dersi için dönem sonunda uygulama sınavı yapılır ve yarıyıl sonu notu olarak verilir.

(4) Olağanüstü hallerde (pandemi, deprem, savaş vb.) KSU ve KSE, Sağlık Bilimleri Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesinde üçüncü bölümde yer alan Madde 9’a göre uygulanır.

(5) KSU ve KSE derslerinin başarı ya da başarısızlık durumları Sağlık Bilimleri Fakültesi Eğitim Öğretim Sınav Yönergesinin 12.,13. ve 14. maddelerine göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

Öğrenci hemşirenin görev ve sorumlulukları

MADDE 11 - (1) Öğrenci hemşirenin görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir;

a) Öğrenci hemşire, uygulama yaptığı alanda aşağıda belirtilen görev ve sorumluluklarını klinik/saha öğretim elemanı, sorumlu rehber hemşire, birim hemşiresi veya dersin öğretim üye/elemanına bağlı olarak ve onların gözetiminde sürdürür.

b) Öğrenciler uygulama yaptıkları kuruluşun bağlı olduğu işyeri yönetmeliklerine, kuruluşun iç düzenine, disiplin ve iş güvenliği ile ilgili kurallara uymak ve davranışlarıyla çevreye örnek olmak zorundadır. Verilen görevleri yapmayan ve kurallara uymayan öğrenciler ilgili öğretim üye / elemanı tarafından Hemşirelik Bölüm kuruluna bildirilir.

c) Öğrenciler, uygulama ve eğitim alanlarında üniversitenin belirlediği forma bütünlüğüne uymak zorundadır. Forma bütünlüğü: Süleyman Demirel Üniversitesi arması ve isminin yazılı olduğu isimlik, standart kısa/uzun kollu öğrenci formasını (mor renkte) giyme; siyah spor ayakkabı, klasik siyah hırka, kişisel hijyen ve görünümü (erkek öğrenciler için yüz tıraşının günlük yapılması, kadın öğrenciler için abartılı takı, oje, Piercing, hızma ve makyajdan kaçınma, uzun saçların örgü, at kuyruğu ya da topuz şeklinde toplanması, baş örtüsü kullanan öğrencilerin steteskop kulaklığı takmaya kolaylık sağlayacak şal-bone tarzı ya da 90x90cm ebatlarında siyah başörtü kullanmaları ve içlerine taktıkları bonelerinin düz siyah renkte olması, baş örtü ve hırkaların tüm uygulama alanlarında cerrahi ve aseptik el yıkamaya engel teşkil etmeyecek hasta bakım ekipman ve alanına temas etmeyecek şekilde olması) kapsar.

ç) Öğrenciler uygulama yaptıkları kurumun alet, malzeme ve tesislerini iyi kullanmak zorundadır.

d) Sağlıklı ve hasta bireyin hemşirelik sürecine uygun kanıta dayalı olarak bakımını planlar ve yürütür.

e) Hastanın tedavi ve bakımını yürüten ekipte aktif rol alarak tedavi, bakım girişimlerine ve hasta vizitelerine katılır.

f) Diğer çalışanlarla rapor alıp verir, klinik ve laboratuvar işlemlerini izler, kayıtların düzenli tutulmasını sağlar.

g) Hastaları evdeki bakım devamlılığına hazırlamak amacı ile her uygulama alanı içinde birey/aile/topluma eğitim programları düzenler ve yürütür.

ğ) Uygulama alanlarında, hastaya, sağlık personeline veya diğer personele

verilecek hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi ve yürütülmesinde ekip içinde aktif olarak yer alır.

h) Öğrenci hemşire uygulama yaptığı birimde, birimin çalışma saatlerine uymak zorundadır.

ı) Öğrenci hemşire sağlık bakım ekibinin üyeleri, hasta ve yakınları ile profesyonel iletişimini sürdürmekle yükümlüdür.

i) Öğrenci hemşire, sorumlu öğretim üye/elemanı ve birim sorumlusunun bilgisi olmadan uygulama yerinden ayrılamaz, yerini değiştiremez ve uygulamayı terk edemez. Ancak gerekli durumlarda sorumlu öğretim üye/elemanının görüş ve iznini alarak uygulama yerini değiştirebilir.

j) Öğrenciler uygulama alanına devam etmeyecekleri günleri öncesinde sorumlu öğretim üye/elemanına bildirir.

k) Öğrenciler uygulamanın yürütülmesine ilişkin karşılaştıkları sorunları sorumlu öğretim üye/elemanına, klinik öğretim görevlisi, sorumlu rehber hemşire veya klinik hemşireye iletirler.

l) Klinik/saha eğitimi öğrencileri, gerekli görülen 1., 2. ve 3. Sınıf uygulamalarında akran eğitimi kapsamında görev alırlar.

m) Öğrenciler akran eğitimi görevini klinik sorumlu öğretim elemanının uygun gördüğü planlama doğrultusunda gerçekleştirir.

n) Tedaviye klinik öğretim görevlisi, sorumlu rehber hemşire veya birim hemşiresi ile birlikte katılır.

o) Öğrenciler, uygulamalarında uluslararası ve ulusal bildirgeler ve mevzuatta ön görülen mesleki etik ve yasal yükümlülükler doğrultusunda gerçekleştirir.

ö) Öğrenci uygulamaları sırasında bireyin mahremiyeti ya da gizliliğini ihlal eden herhangi bir eylemde bulunmaz, kişiye özel bilgileri ifşa etmez.

p) Öğrenciler uygulama alanında herhangi bir istismar ya da zarara uğradığında durumu öncelikle ilgili dersin öğretim elemanına ve birim sorumlusuna bildirerek olayı rapor eder.

Uygulamalı Ders Koordinatörü ve Klinik/Saha Eğitimi Koordinatörünün Görevleri

MADDE 12 – (1) Sorumlu Koordinatör Öğretim Üye/Elemanının Görevleri aşağıdaki gibidir;

a) Öğrenci ve klinik öğretim görevlisi/klinik rehber hemşire/ klinik hemşirenin koordinasyonunu sağlar.

b) Klinik/Saha Uygulaması ve KSE yapılacak kurumlarla resmi yazışma sürecini takip eder.

c) Klinik/Saha Uygulaması ve KSE öncesi alanları ziyaret eder, öğrenci sayılarını ilgili birimle birlikte belirler, dersin klinik uygulama hedefleri doğrultusunda planlamayı hazırlar ve ilan eder.

ç) Öğrencilerin KSU/KSE sırasında karşılaştıkları sorunların çözümünde rehberlik eder, gerektiğinde Hemşirelik Bölüm Kuruluna iletir.

d) Klinik/Saha Uygulaması ve KSE hedeflerini hazırlar, öğrenciler ve ilgili kişilerle paylaşır, uygulama boyunca gerçekleştirilmesine rehberlik eder.

e) Öğrencilerin KSU/KSE alanında kullanacakları ve uygulama bitiminde teslim edecekleri formları hazırlar, günceller, ilan eder.

f) Klinik/Saha Uygulaması ve KSE hedefleri doğrultusunda öğrencilerin kazanması gereken beceriler için alanda danışmanlık, rehberlik ve denetlemenin yapılmasını koordine eder.

g) Öğrencilerin devam durumlarının izlenmesini sağlar.

ğ) Öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetleri içerisinde planlı olarak alanda bulunmayacakları dönemler ile ilgili alanlara bilgi verir.

h) Dönem sonunda dersin uygulama sürecinin değerlendirilmesini sağlar.

ı) Öğrencilerin değerlendirme formlarının eksiksiz doldurulmasından sorumludur.

Klinik/Saha Öğretim Elemanı ve Sorumlu Rehber Hemşirenin Görevleri

MADDE 13 – (1) Klinik/Saha öğretim elemanı ve sorumlu rehber hemşirenin görevleri aşağıdaki gibidir;

a) Dersin sorumlu öğretim elemanına karşı sorumludur.

b) Öğrencinin uygulama alanına uyumunu sağlamada dersin sorumlu öğretim elemanı ve klinik/saha hemşiresi ile işbirliği yapar.

c) Öğrenciye uygulama hedefleri doğrultusunda öğrenme fırsatları sağlar ve rehberlik eder.

ç) Gerektiğinde ilgili konuya yönelik departmanlar ve öğrencilerin yer aldığı aylık toplantılar planlar, yürütür, tutanak ve eklerini hazırlayarak dersin sorumlu öğretim elemanına iletir.

d) Ders kapsamında öğrencinin sorumlu olduğu uygulama formlarını değerlendirip öğrenciye geribildirim verir.

e) Öğrencinin uygulama performansını değerlendirir, geribildirim verir, performansını artırmak için yapılacakları belirler ve başarı notunun belirlenmesinde rol alır.

Birim/sorumlu Hemşiresinin Görevleri

MADDE 14 - (1) Gerekli hallerde (görevli klinik/saha öğretim elemanı ve sorumlu rehber hemşire olmadığında) birim/sorumlu hemşiresi uygulama yapan hemşirelik öğrencilerinin eğitim ile ilgili sorumluluklarını üstlenir.

Değerlendirme

MADDE 15 – (1) KSE ve uygulamalı derslerin değerlendirme kriterleri ve dağılımı Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesinde belirtildiği gibi yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16 – (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde “Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Eğitim Öğretim ve Sınav Yönergesi” kararları geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu yönerge yayım tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu yönerge hükümlerini Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü yürütür.